

Guía Docente				
Datos Identificativos				2023/24
Asignatura (*)	As tecnoloxías da información e comunicación nas artes plásticas e visuais	Código	652611B12	
Titulación	8 Mestrado Universitario en Profesorado de Educación Secundaria: Artes Plásticas e Visuais			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	Anual	Primeiro	Obrigatoria	3
Idioma	CastelánGalego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Didácticas Específicas e Métodos de Investigación e Diagnóstico en Educación			
Coordinación	Macho Eiras, Javier	Correo electrónico	javier.macho@udc.es	
Profesorado	Macho Eiras, Javier	Correo electrónico	javier.macho@udc.es	
Web	http://arte-facto.org/			
Descrición xeral	Neste módulo preséntase unha visión xeral do que supón o emprego das Tecnoloxías da Información e Comunicación na práctica educativa, achegándose ó seu uso e mellor aproveitamento na aula así como ás implicacións identitarias vinculadas ó alumnado, traballando dende a óptica das ensinanzas en artes plásticas e visuais.			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A2	(CE-G2)Comprender o desenvolvemento da personalidade destes estudantes e as posibles disfuncións que afectan á aprendizaxe.
A4	(CE-G4)Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e ritmos de aprendizaxes
A5	(CE-G5)Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula e no centro, abordar e resolver posibles problemas
A6	(CE-G6) Coñecer a evolución histórica do sistema educativo no noso país
A8	(CE-G8)Promover accións de educación emocional, en valores e formación cidadá
A9	(CE-G9)Participar na definición do proxecto educativo e nas actividades xerais do centro atendendo a criterios de mellora da calidade, atención á diversidade, prevención de problemas de aprendizaxe e convivencia
A11	(CE-G11)Coñecer a evolución histórica da familia, os seus diferentes tipos e a incidencia do contexto familiar na educación.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe		Competencias / Resultados do título	
Xestionar fontes de información baseadas en novos medios tecnolóxicos. Crear, edita e compartir material de apoio educativo mediante novas tecnoloxías.	AP4		CM3
Coñecer as novas tecnoloxías da información e as comunicacións e o seu uso diario no ensino das artes plásticas e visuais.	AP2		
Desenvolver actividades de aula co uso de novas tecnoloxías, controlando procesos e obtendo resultados verificables.	AP5 AP6 AP8		CM3
Coñecer contextos e situacións en que se utilizan ou aplican os diversos contidos curriculares.	AP4		CM3
Integrar a formación en comunicación audiovisual e multimedia no proceso de ensino-aprendizaxe.	AP9		CM3
Coñecer e aplicar propostas didácticas innovadoras no campo da especialización.	AP11		

Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñibles para resolver os problemas que deben afrontar.	AP5		CM6
Valorar a importancia da investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.			CM8

Contidos	
Temas	Subtemas
1. Tecnoloxías da Información e da Comunicación na práctica educativa.	
2. Sensibilidade, estética e prácticas actuais na didáctica das artes visuais na contemporaneidade.	
3. Estratexias de ensinanza-aprendizaxe para o desenvolvemento de procesos artísticos vinculados ás TICS no contexto da Educación Secundaria.	
4. Recursos, ferramentas e o espazo aberto na rede.	

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Estudo de casos	A5 A6 C3	2	6	8
Aprendizaxe colaborativa	A4 A5 A8 A9 C6 C8	8	10	18
Obradoiro	A2 A5 C3 C6 C8	7	22	29
Discusión dirixida	A11	1	1	2
Presentación oral	A2 A5 A8 C8	3	3	6
Atención personalizada		12	0	12

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Estudo de casos	Análise de plataformas de comunicación que comparten recursos e materiais.
Aprendizaxe colaborativa	Elaboración de entornos de comunicación e colaboración
Obradoiro	Elaboración de estratexias de comunicación. Adecuación aos destinos establecidos.
Discusión dirixida	Tratar os temas en colaboración e discusión común.
Presentación oral	Defensa e debate sobre o traballo desenvolvido.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Obradoiro	Trato directo con cada alumno sobre as propostas particulares. Busca da dirección correcta.
Estudo de casos	Traballo colaborativo. O alumnado de matrícula parcial e/ou con dispensa académica realizará os traballos e tarefas de forma individual, con entregas nas datas marcadas polo docente, e terá atención personalizada no horario de titorías, para aclarar dúbidas sobre os traballos e tamén sobre o marco teórico e práctico da materia.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Aprendizaxe colaborativa	A4 A5 A8 A9 C6 C8	Capacidade de traballar en conxunto obtendo resultados axeitados aos fines propostos.	30
Obradoiro	A2 A5 C3 C6 C8	Investigación, experimentación e desenvolvemento de ferramentas propias.	50
Estudo de casos	A5 A6 C3	Valoración da análise dos contos alleos.	20

Observacións avaliación

A asistencia a clase resulta necesaria, dado que os procesos viviranse na propia aula e esixírase a participación activa e crítica do alumnado dentro da mesma.

Na avaliación terase moi en conta o grado de implicación do alumnado, de experimentación, de autoexigencia, de satisfacción persoal así como a capacidade de síntese e reflexiva do estudante ao longo da asignatura; así como o grado de innovación e implicación no desenvolvemento do proxecto proposto.

Desta forma, teranse en conta os seguintes ítems:

- Participación na asignatura.
- Investigación e evolución.
- Búsqueda, adaptación, transformación e creación das ferramentas.
- Adecuación á etapa educativa correspondente e do proceso metodolóxico.
- Creatividade como resolución de problemas.

NORMAS ESPECÍFICAS DE AVALIACIÓN PARA:

Alumnado con recoñecemento de dispensa académica

Segundo o establecido na " NORMA QUE REGULA O RÉXIME DE DEDICACIÓN AO ESTUDO E APERMANENCIA E A PROGRESIÓN DOS ESTUDANTES DE GRAO E MÁSTER UNIVERSITARIO NA UNIVERSIDADE DA CORUÑA (aprobada polo Consello Social do 04/05/2017):

1. Deberá poñelo en coñecemento do docente na primeira semana de clase, ou, se isto non foraposible, nun prazo non superior a 7 días desde que lle fora concedido o recoñecemento. 2. Terán que realizar, individualmente, todas as actividades/traballos propostos ao longo do curso e entregalos nas datas establecidas polo docente. Se non se cumpre a entrega na data sinalada considerarase non presentado. 3. A cualificación será a media ponderada das notas das actividades e traballos realizados durante o curso e da nota da proba realizada na data do calendario oficial de exames, debendo obter en cada unha das partes un aprobado (5 sobre 10) para podersuperar a materia. No caso de non superar algunha das partes na segunda oportunidade, deberán repetir todas as partes non aprobadas (actividades/traballose/ou proba). O alumnado con dispensa académica, será avaliado mediante una proposta de corte teórica baseada na bibliografía facitada polo equipo docente.

Plaxio: aplícase o artigo 14.4 das Normas de avaliación, revisión e reclamación das cualificacións dos estudos de grao e mestrado universitario: "na realización de traballos, o plaxio e a utilización de material non orixinal, incluído aquel obtido a través da internet, sen indicación expresa da súa procedencia e, se é o caso, o permiso do seu autor/a, poderá ser considerada causa de cualificación de suspenso na actividade. Todo iso sen prexuízo das responsabilidades disciplinarias ás que puidese haber lugar tras o correspondente procedemento".

Fontes de información

Bibliografía básica	- Álvarez Rodríguez, M. D., Bellido Márquez, M. D. C., & Atencia Barrero, P. (2019). Enseñanza artística mediante TIC en la Educación Secundaria Obligatoria?: análisis de herramientas docentes en línea.. RED. Revista de Educación a Distancia - Lughì, G. (2014). Digital Media and Contemporay Art.. Mimesis Journal. Scrittura Della Performance - Capasso, V., & Jean, M. J. (2013). LAS TIC EN LAS PROPUESTAS DE EDUCACIÓN ARTÍSTICA Una reflexión desde la Cultura Visual Contemporánea.. Question - Editorial (2017). The Serious Relationship of Art and Technology . Widewalls. https://www.widewalls.ch/magazine/the-serious-relationship-of-art-and-technology Plataformas web de comunicación educativa. Decretos curriculares das materias da especialidade. Programacións didácticas de departamentos de artes.
Bibliografía complementaria	

Recomendacións
Materias que se recomenda ter cursado previamente
Deseño curricular e didáctica das artes plásticas e visuais/652611B21
Materias que se recomenda cursar simultaneamente
Materias que continúan o temario
Observacións

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías